

این مقاله به موضوع نوین « بسته بندی سبز » و جایگاه آن در بازاریابی می‌پردازد. نظر به تازه بودن موضوع و دغدغی مقاله، پیش از هر چیز لازم است ابتدا نگاهی بر ترکیب بسته بندی سبز و تحلیل آن داشته باشید تا بیشتر با این موضوع آشنا شوید و بهتر بتوانید چالش و مطالب یادشده را درک نمایید.

بسته بندی سبز

بسته بندی یکی از سه‌گانه‌های بازاریابی است. سه عامل تمایز، خلاقیت و بسته بندی، سه وجه بازاریابی را تشکیل می‌دهند. برای ارائه‌ی تعریفی کلی، باید این‌طور گفت که بسته بندی، پوشش و نمای بیرونی کالا است که وظیفه‌ی خطیر نگهداری و البته بازاریابی کالا را بر عهده دارد.

سبز، واژه‌ای است که آن را از ترکیب «بازاریابی سبز» وام گرفته‌ایم. بازاریابی سبز به‌گونه‌ای بازاریابی اطلاق می‌شود که تمرکز زیادی بر حفظ محیط زیست، کاهش آلاینده‌ها و استفاده‌ی بهینه از مواد اولیه برای تولید کالا و بسته بندی آن‌ها دارد. پیدایش و رشد بازاریابی سبز را می‌توان به گسترش دانش بشر و آگاه شدن بشر نسبت به ضرر و خطرهای استفاده از مواد شیمیایی و مواد اولیه‌ی تجدید ناپذیر در تولید کالا یاد کرد.

بسته بندی سبز به‌گونه‌ای از بسته بندی اشاره می‌کند که در آن، نه تنها از مواد اولیه‌ی دوست محیط زیست و یا کم‌خطر برای محیط‌زیست استفاده شده است، که پس از استفاده از کالا نیز می‌توان بسته بندی را برای دیگر هدف‌ها و کارکردها به کار گرفت.

چه شد که بسته بندی سبز پدید آمد؟

با گسترش صادرات و تجارت جهانی، رفته‌رفته بحث انتقال کالا و صادرات و واردات کالا به دیگر کشورها پدید آمد. در همین فرآیند، صادرکننده‌ها و به‌تبع آن دیگر کارگزارهای مربوطه هم چون دانشمندان و حامیان محیط زیست، به اثر و پیامدهای نامطلوب بسته بندی و کالاهای غیر قابل بازیافت یا دیر بازیافت بر محیط زیست پی بردند. برای نمونه، روزانه میلیون‌ها کالا در بسته بندی‌های مختلف و با استفاده از مواد اولیه‌ی متفاوت و البته قابل بازیافت از مسیرهای دریایی، هوایی و زمینی مختلف به سراسر جهان فرستاده می‌شود و همین عامل می‌تواند

حمل و نقل کالا در مسافت‌های طولانی چطور باعث آسیب رساندن به محیط زیست می‌شود؟

تصور کنید که قرار است کالایی را از کارخانه‌ای نزدیک محل سکونت خود خریداری کنید، در این حالت شما به بسته یا پلاستیکی برای بسته بندی و حمل کالا نیاز خواهید داشت. حال تصور کنید که کالایی را از فروشگاه‌های اینترنتی در کشوری دیگر خریداری می‌کنید. در این حالت کالا باید بسته بندی شود، به کشتی منتقل شود، از مرز کشور عبور کند و پس از طی کردن مسافتی به دست شما برسد. همین موضوع بر بسته بندی کالا اثر می‌گذارد و باعث می‌شود تا بسته‌بندی‌های متعدد و البته مقاومتری به کار گرفته شوند.

عامل یادشده سبب شد تا نوعی دغدغه‌ی جهانی برای مقابله با این موضوع میان مردم شکل بگیرد که در آینده و در محافل آکادمیک و پژوهشی، بانام "بازاریابی سبز" شناخته شد. بسته بندی سبز هم از دل این شاخه سر برآورد و رشد کرد.

بسته بندی سبز، بسته بندی ماندگار

بسته بندی سبز به فرآیندی اشاره دارد که در آن بسته بندی کالا، با کمترین میزان انرژی و با استفاده از روش و موادی که کمترین میزان آسیب و ضرر را برای محیط زیست دارند، انجام می‌شود. در این روش، موادی قابل بازیافت، دوستدار محیط زیست و بهینه، استفاده می‌شوند.

بالتر به معرفی بسته بندی سبز پرداختیم و دانستیم که با این روش، میزان انرژی کمتری برای تولید و چاپ بسته بندی صرف می‌شود، همچنین مواد اولیه‌ی قابل بازیافت و دوستدار محیط زیست در بسته بندی به کار می‌روند و در نهایت آلودگی، تخریب و آسیب کمتری متوجه اکوسیستم و زندگی انسان و دیگر موجودهای زنده می‌شود.

افزون بر موارد یادشده، در بسته بندی سبز مواد اولیه کمتری به کار می‌رود و برای فرآیند بسته بندی و انتقال آن، از انرژی‌های تجدید پذیر هم چون سوخت‌های زیستی، باد، و انرژی خورشیدی استفاده می‌شود.

مواد به کار رفته در بسته بندی سبز:

- پلاستیک های تجدید پذیر زیستی (پلاستیک‌هایی که فرآیند تجدید آن‌ها به محیط زیست آسیب نمی‌زند)
- پلاستیک های گیاهی
- کالاهای قابل بازیافت
- منابع انرژی جایگزین (انرژی خورشیدی و مانند آن)
- کیسه‌های قابل بازیافت پلی اتیلن
- بسته بندی های قالبی برای تخم مرغ و دیگر مواد

راهکارهای رایج در بسته بندی سبز

بسته بندی با استفاده از مواد تجدید پذیر: پی.ال.ای نشاسته‌ای (اسیدلاکتیک)، از جمله منابع‌های تجدید پذیری است که از آن برای بسته بندی سبز استفاده می‌شود. پی.ال.ای از نیشکر، سیب‌زمینی، ذرت و دیگر مواد نشاسته‌ای به کار می‌رود.

بسته بندی با استفاده از مواد افزودنی: در کل دو گونه‌ی افزودنی برای بسته بندی وجود دارند که آن را ماندگار و تجدید پذیر می‌کند. افزودنی اوکسو OXO و افزودنی بایو BIO، دو نمونه‌ی یادشده هستند.

بهینه‌سازی بسته بندی: بهینه‌سازی بسته‌بندی بر کاهش مصرف مواد و افزایش ماندگاری بسته بندی دلالت دارد. در کل می‌توان گفت که این مورد برافزایش راندمان بسته بندی متمرکز است.

مواد قابل بازیافت: همان‌گونه که از نام آن مشخص است، این مورد بر امکان بازیافت بسته بندی و مواد به‌کاررفته در آن دلالت دارد و رکن اصلی بسته بندی سبز به‌شمار می‌رود.

چه موادی در بسته بندی سبز به کار نمی‌روند؟

انگیزه و چرایی پیدایش بسته بندی و بازاریابی سبز، بر محور نگهداری و حفاظت از اکوسیستم و گونه‌ی بشری استوار است. به‌همین دلیل، هرآنچه که بقای این دو مورد را به پرسش بکشد، در بسته بندی سبز جایی ندارد. سوخت های فسیلی نمونه ی شناخته شده و بارزی از این دست هستند که جدا از تولید پرهزینه و کم‌بهره‌ای که دارند، در نهایت سوخته می‌شوند یا در میان اقیانوس و زمین‌های سبز سکنا گزیده و سبب تخریب تدریجی اکوسیستم می‌شوند. موارد زیر نمونه‌هایی از موادی هستند که در بسته بندی سبز به کار نمی‌روند:

- پلاستیک های پلی اتیلنی
- فوم های پلاستیکی
- بسته بندی های چند لایه
- پلی استر
- انرژی سوخت های فسیلی

روش های استفاده از بسته بندی سبز

بسته بندی سبز روش‌های مختلفی دارد که در ادامه به آن‌ها می‌پردازیم.

- سعی کنید در بسته بندی های کاغذی، هیچ فضای خالی و بلااستفاده‌ای وجود نداشته باشد.
- اطمینان حاصل کنید که بسته بندی به‌طور دقیق با محتوا و کالا منطبق باشد، به‌طوری که بسته بندی تنها کالای موردنظر را پوشش دهد و اضافه‌تر از آن نباشد.

- از کاغذهای باطله، بدون استفاده و برش داده شده که از بسته بندی های پیشین مانده اند، برای بسته بندی های بعدی استفاده کنید.
- تا حد امکان از کاغذهای نازک تر و کم وزن استفاده کنید.
- علامت بازیافت را بر روی بسته بندی ها درج کنید تا مصرف کننده از امکان بازیافت مطلع باشد.

در پایان لازم است یادآور شویم که بازاریابی سبز و به دنبال آن بسته بندی سبز، در ابتدای مسیر رشد خود قرار دارد و هنوز راهی طولانی برای دست یافتن به کمال آن در پیش است. هرچه آگاهی مصرف کننده ها نسبت به این شاخه‌ی دانشی جدید بیشتر شود، تمایل و انگیزه‌ی بیشتری در آن‌ها ایجاد می‌شود که خود محرک موثری برای گسترش این فیلد نوپدید خواهد بود.

همچنین جهت داشتن محیطی سالم، لازم است تا در طبیعت زباله نریزیم. به این منظور می‌توانید از کیسه زباله استفاده نمایید.

پاکت کرافت نمونه ای از بسته بندی سبز است که توسط تورنگ چاپ تولید و چاپ می‌شود.

